

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Cene po pošti:

za celo leto . . . 50'—
za pol leta . . . 25'—
za četrt leta . . . 13'—
za 1 mesec . . . 4'50
Za Ljubljano mesečno 4'50

Uredništvo in uprava:
Kopitarova ulica št. 6

Uradn. telefon št. 50

Krščansko-socialni železničarji dr. Koročcu.

Ljubljana, 23. februarja. Včeraj dopoldne se je vršila seja kršč. socialnih železničarskih zaupnikov, ki je razpravljala o položaju železničarjev. Sprejet je bil sklep, da se pošlje novemu ministru za železnice dr. Koročcu v Beligrad naslednji brzojav.

Prvotna zveza, zbrana na sestanku dne 22. februarja, pozdravlja svojega prvega železniškega ministra rojaka ter ga obenem prosi, da se pri stanovskih vprašanjih ozira na zahteve Prometne zveze, zlasti glede takojšnje obnovitve ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

Služkinje za volilno pravico.

Ljubljana, 23. februarja. Včeraj dne 22. februarja popoldne se je vršil velik shod služkinj v knjižnici Jugoslovanske tiskarne III. nadstropje. Predsednica Jeretina je otvorila zborovanje in dala besedo tov. Godiša, ki je označila stališče služkinj v stanovskem in v političnem oziru. Na tem shodu se je videlo, kako globoko se je že zarila zavest za volilno pravico med

služkinje. Klici: Ven s splošno žensko volilno pravico! Služkinje hočemo biti enakopravne z drugimi ženskami. Sprejele so se resolucije, v katerih služkinje odločno zahtevajo volilno pravico. Nato sta še nastopila g. vikar Škerbec in tajnik S. Z. Cvikelj. Ob pol 7. uri zvečer je zaključila predsednica veliko zborovanje.

Draginjske doklade uradnikom.

Sklep nove vlade.

LDU. Ljubljana, 22. februarja. Uradno se javlja: Ministrski svet je sklenil, da pri izvedbi načelnega sklepa prejšnjega ministrstva od 19. t. m., da naj sečasne draginjske in nabavne doklade državnim

uslužbencem izplačujejo še nadalje. Naredba br. 1349 od 16. decembra 1919 o posebnih začasnih draginjskih in nabavnih dokladah državnim uslužbencem je podaljšana do konca maja 1920.

Wilson ne popušča.

LDU. Bakar, 22. februarja. Snočni »Piccolo della Sera« in današnji »Piccolo« in »Trsta« javljata: Wilson je odgovoril za-veznikom na njihovo noto. Besedilo note je ni znano, toda že se ve, da je vsebina

podobna prvi noti. Wilson se tudi sedaj kaže nepopustljivega. Italijanski ministrski predsednik Nitti ostane v Londonu, ker razgovori še niso prekinjeni.

Delavsko vprašanje.

Z vulkansko silo je bruhnilo na dan delavsko vprašanje. Dolgo časa so ga za-želevali, dolgo časa omalovaževali. Zato-ntoni! Delavsko vprašanje je takega značaja, da razjeda drobnoje državam. Ogromne države so se razvalile ob tej ne-ozdravljeni rani, ki je postala 100 letnim državnim oblikam smrtna.

Delavstvo je sloj, ki proizvaja del živ-ljenjskih pogojev. Kdor ga zanemari, tep-ta, izpodžaga lasten svoj obstoj. Država, ki se ne ozira na pogoje svojega obstoja, je obstoj zaigrala.

Razumno delavstvo hiti, gradi, rešuje sebe in državo samo, kolikor more. Me-čejo mu polna pod noge. Vkljub temu se delavstvo zbira, njegove strokovne orga-nizacije rastejo. Jugoslovanska Strokovna Zveza razpenja vsak dan bolj močno svo-ja krila. Ob njeni strani se širi »Delavska zveza«, da zagotovi delavstvu tudi poli-tično moč.

Vlada žalostnega spomina, ki je rav-nokar izigrala, je začela groziti stanov-skim organizacijam, če so zahtevale, da mora biti red pri državni upravi, pri pre-brani, češ, da segajo s tem v politično sfero; zato je moralo delavstvo misliti, da se tudi politično organizira v »Delavsko zvezo«.

Z velikanskim krikom se je delavstvu uveljavila kot rešiteljica socialna demo-kracija in materialistični komunizem kot rešitelj. Danes se zgražajo delavci vsega sveta, kako ta dva rešitelja rešujeta de-lavsko vprašanje z 10 do 12 urnim delav-nikom in prisilnim delom, z bičem, ječo in izgonom. Voditelji socijev pa se šopirijo med kapitalisti in tirani.

Delavstvo izpregleduje. Trumoma se zbira še bolj tesno kot dozdaj okrog de-lavske zastave in okoli — križa. V tem znamenju delavstvo zmaga.

Socialisti med seboj.

Dve skupini med slovenskimi social-nimi demokrati sta si hudo v laseh. To je bilo znano že davno. Eno vodi g. Kristan s svojo staro bojno gardo, drugo pa tvorijo mladini in komunisti z dr. Lemežem, inž. Gustinčičem in drugimi. Mladi hočejo starim izvit moč iz rok. Tega si Kristan ne pusti ter se brani kot različen lev. Pri tem se gospodje čisto nič ne sramujejo pred javnostjo, tudi pred lastnim delavstvom jih ni sram, prati perilo, ki nikakor ni čedno.

Korupcija, koritarstvo, nemarnost, sleparstvo itd. — to so vsakdanji ocvirki, ki si jih ti gospodje drug drugemu mečejo na krožnike. Znano je, kako sta se častila svoj čas sodruga Kocmur in Furlan na shodu v Trbovljah. Delavstvo je bilo priča temu ostudnemu prizoru. Že tedaj je med njimi stajala zavest, da s takimi voditelji proletarijat ne bo nikdar dočkal ure so-cialne osvoboditve. Posledica onih dogod-kov v Trbovljah ter razmer, ki so morale slediti, je danes ta, da trboveljsko delav-stvo ne zaupa nikomur več. To je tudi či-sta razumljivo.

Ta boj se je sedaj zanesel tudi v časo-pisje. Socialistični »Ljudski glas« je v svoji 6. številki socialistične mladine in komu-niste počastil tako-le:

»Zadnje čase zahajajo med delavstvo mladi dohtarji in drugi taki mladi, nezreli ljudje, ki so polni velikih besed ter begajo delav-stvo z velikimi in lepimi besedami, ob-enem pa tako radi zabavljajo na stare, iz-kušene sodruge in voditelje. Vprašajte te mlade učenjake, kaj so ustvarili oni do-sedaj za delavno ljudstvo. Glejte prijatelji, vsa ta ogromna gospodarska organizacija je delo naših sodrugov Kristana, Prepelu-ha, Podlesnika, Uratnika, Čobala in dru-gih, ki so osiveli za proletarske pravice. In sedaj si upajo priti mladi frkolini, ki so se še včeraj sramovali socialističnega de-lavstva ter zabavljajo na sodruge, ki imajo pokazati za seboj tako ogromno delo. V velikih dejanjih se kažejo pravi prijatelji

ljudstva, ne pa v velikih besedah.« »Zadnje mesece hodijo tako radi med delavstvo nekateri mladi dohtarji in drugi taki mleč-nozobi frkolini ter hujskajo delavstvo pri našim najbolj zaslužnim in delavnim sodru-gom. Najzanimivejše je pa to, da so naj-glasnejši baš oni, katerim je sodrug Pre-peluh kot poverjenik za socialno skrb pre-skrbel službe. In ti ljudje, ki sede danes na gorkem ter vsled svoje nezmožnosti ne iz-vršujejo svojih uradnih dolžnosti, vpijejo na ves glas ter zabavljajo na naše izkušene in delavne sodruge. Zabavljajo proti vladi, sami se pa grejejo pri vladnih jastih in prid-no zobljejo nezasluzene plače...«

To so vsekakor jasne besede, ki niso nič podobne socialističnemu geslu o brat-stvu in svobodi. Če se bodo v obljubljenem socialističnem raju na tem svetu tako zmerjali, utegne biti res lepo na svetu.

Delavstvo pa bo iz teh podatkov, ki nam jih podajajo socialisti sami, spoznalo, da nam od rdečih nebes na zemlji ni upati rešitve. Kako naj družba, ki se med seboj tako »spoštuje«, rešuje delavski proletari-jat in ga dvigne k svobodi? Delavstvo bo svoje mesto našlo v krščanski delavski or-ganizaciji.

Za krščansko delavsko misel gremo v boj, z njo bomo zmagovali in zmagali.

Za zasedeno ozemlje.

LDU. Zagreb, 22. februarja. Propa-gandni urad za zasedeno ozemlje objavlja članek, v katerem pravi med drugim: Nav-dušene in energične besede, ki so se go-vorile na manifestacijah proti ultimatu, so bile za naše pariške zastopnike dovoljna moralna podpora ter so jim dale moči, da morejo odbijati vse predloge in rešitve zavezniških Salomonov. Toda naši zastop-niki potrebujejo še nadalje podpore. Be-sede se ne smejo izgubiti kot veter, o ka-terem nihče ne ve, odkod prihaja in kam gre. Proglas pozivlje vse Jugoslovane, da podpirajo Slovence v zasedenem ozemlju v njih borbi proti italijanskim pretenzijam. Italijani za sedaj samo šikanirajo naše ljudstvo, toda ne bo dolgo, da bo italijan-ska pohlepnost stremela za tem, da dobi v svoje roke tudi našo trgovino in obrt in da bo začela izpodkopavati naše gospo-darstvo ter da bo na ta način prisilila pri-morske Slovence, da se bodo začeli izse-ljevati.

Rovarji proti Jugoslaviji.

LDU. Zagreb, 22. februarja. Znani agi-tatorji, ki iz Avstrije rujejo proti Jugosla-viji, so poslali večje število pisem protidr-žavne vsebine v Zagreb. Večji del teh pi-sem so naslovljenci sami izročili državnim oblastim.

Politične novice.

+ Socialisti v Ameriki so postavili svoje lastne kandidate za predsedniško in podpredsedniško volitev v Severni Ame-riki. Njih volilno geslo je: svoboda besede in svoboda tiska. Za predsednika kandidirajo Debsa, starega voditelja ameriških so-cialistov, in gospo Kate Ohare, odlično pe-dagoginjo, znano po svojih delih o duše-slovju otrok. Ameriški socialisti imajo to-rej, kakor kaže volilno geslo, one cilje, ka-tere so naši rumeni socialisti pod Kristan-Pribičevičevo vlado vsak dan tlačili. Spo-minjamo se naših belih, cenzuriranih listov in naših prepovedanih shodov.

+ Kmete vabijo. Francoski socialisti, ki niso za boljševistična nasilja in reakcije, dokazujejo svojim boljševističnim sodru-gom, da svojega programa ne bodo mogli izvesti, dokler se tudi kmetje ne pridružijo boljševizmu. Med 40 milijoni francoskega prebivalstva je 25 milijonov kmetškega prebivalstva, in med 36.244 občinami je 35.607 kmetških občin. Francoski kmet-ve, da mu nasilje in revolucija more le škoditi, kmetija in industrija more le v

mirnih časih prosperovati. V človeško druž-bo je treba zanesti temeljnih socialnih re-form, ne pa revolucije.

+ Demokratski gnoj. »Narodno Die-lo« poroča z ozirom na bodoče delo seda-nej vlade med drugim sledeče: »Vsak dan se širi novi glasovi o različnih nejasnih aferah finančnega značaja, ki jih bo treba razčistiti v parlamentu. Trdi se, da obsto-ja ogromen volilni fond bivše demokrat-ske vlade, ki šteje milijone, a so ga zbra-li po znanih Lukacs-Mszinih metodah. Ravnotako bo treba rešiti tudi težko vprašanje onih 20 odstotkov, ki so se bili od-vzeli pri zadnjem žigosanju in o onih 300 milijonih, ki jih je dala avstro-ogrska ban-ka in so se naknadno žigosali. Posebna zmeda je nastala vsled potvorenih tisoča-kov, tako da je malone zastal vs denarni promet.« Novi vladi bo že treba dobro za-vihati rokave, da bo izkidal demokratski gnoj.

+ Liberalni vsevedež. Gospodje li-beralci so strašno radovedni, kdo pride v novo deželno vlado. Neki možakar v Ju-goslaviji šteje na svoje knofe ter pri tem mrmra imena vseh »klerikalcev«, ki jih sploh pozna. Tudi deželnega predsednika je ta list že določil vse po gotovem in za-nesljivem ključu: »Kakor se govori«. Vče-raj je »Jugoslavija« ponudila predsedniško mesto dr. Cankarju, ki se je pa za to po-nudbo tako-le zahvalil: Vest »Jugoslavije« od 22. t. m., da je moj prihod v Ljubljano v kakšni zvezi s političnim življenjem, je zgolj izmišljotina. Odpotoval sem z Duna-ja domov iz popolnoma zasebnih razlogov. Dr. Izidor Cankar l. r. — Naj bi gospodje liberalci rajši malce brzdali svojo sicer umljivo nervoznost, da se vsak dan ne bla-mirajo.

+ Proti odpravi neodvisnosti sodnikov v Bosni. Odvetniška zbornica Bosne in Hercegovine je poslala vladi vlogo, v ka-teri izraža svojo solidarnost s sodniki v stvari ukinitve sodniške neodvisnosti.

+ Boljševske volitve. Iz Moskve po-ročajo, da objavljajo »Izvestja« pogoje za udeležbo pri prihodnjih sovjetskih volit-vah. Voliti bodo smeli delavci obeh spo-lov in vseh narodnosti, ki so stari nad 28 let. Delodajalci in sploh vsi, ki žive od dela drugih, ali ki žive brez dela od rent, ne bodo imeli volilne pravice.

+ Češki socialisti in Rusija. »Pravo Lidu« naznanja, da je dr. Šmeral dobil po sklepu socialno-demokratske stranke na-ročilo, da odide prihodnje dni v sovjetsko Rusijo, kjer bo ostal dva meseca, nakar bodo poslali v Rusijo delegacijo socialno-demokratske stranke.

+ Boljševiška agitacija med entent-nim vojaštvom. »Česko Slovo« poroča, da je boljševiška mednarodna pisarna za pro-pagandne svrhe odposlala agitatorje v ona ozemlja Srednje in Vzhodne Evrope, kjer se bo vršil plebiscit. Agitatorji bodo takoj pričeli komunistično propagando v vrstah ententne vojske, k se nahaja na plebiscit-nih ozemljih. Navedena pisarna je oskrbela letake in brošure v vseh evropskih jezikih. Določeni so za propagando v vrstah ententnih čet. Boljševiki so prepričani, da je agitacija v ententnih vojskah ključ za pro-pagando v zahodno-evropskih državah.

+ Socialnodemokratski protesti. Dne 20. februarja je bila seja mažarske frakcije socialno-demokratske stranke v Bratisla-vi, na kateri so sprejeli resolucijo, ki ostro protestira proti nastopanju belega terorja na Mažarskem in proti umoru so-druga urednika Somogyja.

+ Kaj je v vzhodnih jadranskih po-krajinah italijansko. Pistoč o Wilsonovem nastopu v jadranskem vprašanju, meni »Grazer Volksblatt«: Zloglasno dolžno pismo, ki si ga je bila dala Italija l. 1916. izstaviti v Londonu, je pristajalo svetim pravicam malih narodov, o katerih je ta-ko rada govorila ententa, kakor pest na oko. Kajti v resnici je lice Istre in Dalma-cije v svoji naravni barvi čisto jugoslovan-sko in ima kvečjemu par italijanskih pegi: latinska je v teh pokrajinah samo pretek-lost in spomin, slovanska pa sedanjost in bodočnost.

Dnevne novice.

— **»Zapuščina† dr. Rogulje.«** Pod tem naslovom osnuje prijatelji pok. dr. Rogulje na Hrvaškem sklad, iz katerega bodo dobivali vsako leto podpore aktivni delavci za katoliško stvar, ki hočejo izpopolniti svoje žurnalistično in socialno znanje.

— Bankovci kolkovani z več markami nižje vrste. Finančno ministrstvo je z razpisom J. br. 3890 z dne 18. februarja 1920 pojasnilo, da je smatrati bankovce, ki so kolkovani z več markicami nižje vrste, katerih skupna vsota pa odgovarja vrednosti bankovca, n. pr. ako je petdesetak markiran z dvema markicama za dvajsetake in z eno markico za desetake, za pravilno kolkovane. — Delegacija ministrstva financ, v Ljubljani, dne 20. februarja 1920.

— **Svarilo beguncem.** Urad za zaščito beguncev javlja: V zadnjem času so oblasti ugotovile več slučajev, v katerih so hoteli nekateri verižniki iz zasedenega ozemlja zlorabiti določbe, ki veljajo za vračajoče se begunce glede izvoza njihove lastne živine v tihotapske svrhe. Begunci se v svojem lastnem interesu svarijo, da se ne dajejo takim ljudem zapeljati in da tudi sami ne skušajo tihotapiti, oziroma verižiti z živino. Ako bi se slučaj, kakor gori omenjeni, ponovili, potem ni dvoma, da ne bo pristojna oblast vkljub vsej dobrohotnosti več dovoljevala vračajočim se beguncem jemati s seboj niti ono malo število živine, katero so svoj čas pripeljali seboj.

— **Drzna tatvina na železnici.** Trgovec Peter Banić iz Siska se je te dni peljal z brzovlakom v Rumo. Na postaji Brod je stopil v njegov kupe gospod s šajko na glavi, ki je zahteval od Banice potne listine, ki jih je pregledal, nato pa ga vprašal, če nosi s seboj denar. Banić je rekel, da 37 tisočakov. »Službeni organ« je zahteval denar, češ da ga nese v pregled »komisiji«, ako ni morda kak bankovec potvorjen; na postaji Vinkovci je mu denar prinesel nazaj. Banić je izročil denar, a na postaji Vinkovci je zamenjal čakal in povpraševal po »službenem organu«, ki pregleduje potne listine in novce — nasedel je bil pretkanemu lopovu. Stvar je javil policiji.

— **Ukradeni vojaški avtomobil.** Prvo letošnje zasedanje porote zboruje v znameniti tatvine. Ljudevit Bartoniček in Filip Rakovec sta služila pri letalski stotnji v Spodnji Šiški. Dne 16. decembra sta brez dovoljenja poveljstva 180.000 kron vredni avtomobil prodala nekemu neznancu, kakor pravita, za 5000 K. Senatu predseduje predsednik državnega sodišča dr. Papež, votanta sta sodni svetnik Andolšek in sodni svetnik Pernus, zapisnikar Mirko Dežela; obtožbo zastopa prvi državni pravnik Bežek, obtoženca zagovarja dr. Natlačan. V razpravi priznava obtoženca, kar sta storila. Bartoniček pravi, da ne zna slovensko in se zagovarja nemško. Povesta, da sta se, ko sta prodala avto, odpeljala v Borovlje, kjer sta mislila uiti v Nemško Avstrijo, a ju je v Žihpolju orožništvo aretovalo. Kot priča zaslišani nadporočnik Kos pravi, da zna Bartoniček perfektno slovensko in da gotovo ni prodal avtomobila za 5000 ali 7000 kron, marveč najmanj za 100.000 kron, ker je strokovnjak v svoji stroki. — Po govorih državnega pravdnika, zagovornika dr. Natlačana in po resneju predsednika senata g. dr. Papeža se podajo porotniki v posvetovalnico. — Bartoniček je bil obsojen na 6 let težke ječe, Rakovec pa na 3 leta. — Porotniki so na vsa stavljena vprašanja odgovorili soglasno z »da«. — Zdaj je na vrsti razprava o Pirnatu.

— **Predzen cestni rop na Reki.** Na Reki se je izvršil predzen cestni rop. Roparji so odnesli 200.000 nezigotanih kron po 1000 kron, 16.900 švicarskih frankov, obstoječih iz 16 bankovcev po 1000 frankov, 4 po 100 frankov in različne druge bankovce. Glavni ropar je visoke, vitke postave brz brk, nosi svetlo športno čepico, pepitaste hlače in črno zimsko suknjo.

— **Pečen cigan.** Velik je, govori kakor raztrgan doktor; neko žensko v Šiški je opeharil za konja, toda žena mu je bila kos in mu je zaplenila konja, ki bi ga cigan ne dobil nazaj, dokler ne bi poravnal škodo, katere je ženi povzročil. In cigan je res prinesel 700 K, da reši konja, katere je ponosno položil na mizo, rekoč: »Ma, sem si jih izposodil.«

— **Zaplenba tobaka.** Državna varnostna straža je zaplenila Josipu Škabarju 1 kilo tobaka in 140 ovojev tobaka.

— **»Če bi ne bila palica odletela od zida, bi ga pa ubili.«** pravi prvomestnik kaz. senata dež. sodnije v Ljubljani Ivanu Urbancu, rudarju iz Litije. »Kolikokrat ste bili kaznovani?« »Ne vem.« — 19. oktobra l. l. je udaril po glavi s palico gostilničarja Ivana Rotarja v Gradcu pri Litiji. — Rotar se je kregal nad gosti, ker se mu je mudilo na veselico v Smartno. Urbancu je prisodil senat 14 dni zapora.

— **Mati in hči tatiti in beračici.** Pred ljubljansko deželno sodnijo se zagovarjata, žalosten prizor, mati beračica Ana Lin-

dič iz Dobruške vasi in njena 13 in pol let stara hči Kacijanka. Dne 5. t. m. sta v Gorniku ukradli Mariji Stangerjevi obleke v vrednosti 2450 kron. Prvomestnik nadsvetnik Vedernjak materi: »Zakaj beračite?« »Nikdar več ne bom kradla.« — »Človek naj ne berači, dela naj.« — »Saj so tudi moja mati« »petljali« in »petljajo« tudi drugi.« — »Kako to, da ste tudi otroka zapeljali?« — Kacijanka zakliče: »Nič mi niso rekli.« — Dekle je ubilo na oknu dve šipi, ga odprlo, zlezlo v hišo in kradlo. V sosednji vasi so tatitci orožniki že prišli. Prvomestnik dekletu: »Ali si kaj v šolo hodila?« — »Emal.« — »Ali hodiš v cerkev?« — »Toliko sem hodila, da sem se za obhajilo izučila.« — »Zakaj beračiš in ne greš delati?« — »Bi moral pa kdo drugi z materjo hoditi.« — Materi prisodi senat 6 mesecev težke ječe, Kacijanko pa v en mesec zaprtije v odrejenem kraju. »Dali te bomo na to v prisilno delavnico,« pravi prvomestnik Kacijanki, »da iz te, če bo mogoče, narediš še pošteno dekle.«

— **Iz časov pred koncem vojske.** Peter Primic iz Dola pri Ljubljani je dezertiral in se skrival po gozdih in je tudi kradel: za 2005 K 40 vin. gre. Prvomestnik kazenskega senata nadsv. Vedernjak obtožencu: »Vi ste dezertirali?« — »Pri Asiagu sem ušel.« — »Zbali ste se Italijanov in se klatili po gozdih?« — »Doma nisem bil, ker sem se žandarjev bal.« — »Bi bili pa šli k vojakom nazaj.« — Primic pravi, da te ali one reči ni vzel. Prvomestnik: »Priče pa trde, da ste vzeli tudi te reči.« — »Pa naj bo, saj je že vse glih.« Sodba: štiri mesece težke ječe.

— **Zahteve sarajevskih hišnih gospodarjev.** Društvo sarajevskih hišnih gospodarjev je poslalo deželni vladi spomenico, v kateri zahtevajo, da se izjemne stanovanjske navedbe odpravijo in gospodarjem dovoli svobodno razpolaganje z lokalit; pač pa naj oblast še dalje štiti zasebna stanovanja.

— **Ribje cene v Zagrebu.** Minoli petek so prodajali v Zagrebu krape po 30 K, boljše ribe po 40 in 50 K kg.

— **Zibka z dojenčkom v narasli reki.** Po narasli Vezri je te dni plavala zibka, v kateri je kričal 8 do 12 tednov star dojenček. Zibko so vjeli pri vasi Blankenau in rešili dojenčka, ki se mu pa ni med čudnim in doslej še nepojasnjenem potovanju nič zlega pripetilo.

— **50 odstotno doklado na veselici davek** uveljavijo v Pragi.

— **Ureditev učiteljskih plač na Hrvaškem.** Zagrebske »Narodne Novine« so 20. t. m. objavile bansko naredbo o ureditvi učiteljskih plač.

— **Valute na zagrebški borzi dne 20. februarja:** ameriški dolarji (1) 125 K; avstrijska krona (100) 43 K; rublji (100) 125 K; nemške marke (100) 165 K; leji (100) 182 in pol krone.

Ljubljanske novice.

— **Pogreb služkinje Ane Cvetan** se je včeraj popoldne izvršil ob veliki udeležbi služkinj. Zastopano je bilo tudi načelstvo JSZ, ki je v imenu celokupne krščanske delavske organizacije izkazalo žrtvi dela zadnjo čast. N. v. m. p.

— **Prosvetno društvo za franciškansko župnijo** priredi danes, v ponedeljek ob pol 8. uri zvečer predavanje na verandi hotela »Union«. Predava g. zdravnik dr. Anton Breclj o zelo zanimivi in poučni tvari. Člani in prijatelji društva, udeležite se predavanja v obilnem številu!

— **Demonstracija radi zaplenjenega bankovca,** ki je bil ponarejen. Danes ob 9. uri popoldne je bila pred delegacijo finančnega ravnateljstva precejšnja demonstracija tistih, ki so čakali, da se jim zamenjajo 1000kronski bankovci. Delegacija je namreč zaplenila nekemu železničarju, ki je prinesel v zamenjavo 1100 K, 1000 K bankovce, češ, da je kolkovan s ponarejenim kolkom. Ljudi, ki so bili temu priča je to tako razburilo, da so uprizorili demonstracijo. Dotični železničar je oče štirih otrok in mu je po zaplenbi bankovca ostalo še samo 100 K, ki bi naj z njimi preživel celo družino. — Ponarejeni bankovci postajajo vedno usodnejši. Potrebna bo temeljita preiskava, da se dožene, kdo je spravil ta denar v promet in s čegavo pomočjo se je to zgodilo. Krivcem — če se izlede — zapleni premoženje, delovanje bank — ki se jim dokaže krivda — naj se ustavi. Lumparija na račun ubogega ljudstva naj se kaznuje z vso strogošjo!

— **lj Tečaj za žensko domačo obrt.** Na osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg, to je v poslopiju Kmetijske družbe v II. nadstropju, bodo naše slovenske učiteljice začele poučevati s 1. marcem nove modne tehnike in sicer filet, toleto in dela iz bisernic, tudi vezenje se bo gojilo praktično z uporabo narodnega ornamenta. Vsem našim ženam in dekletom se nudi lepa prilika, da se nauče ene teh tehnik, katere bodo lahko izvrševale kot ženska domača obrt v prostih urah doma. Ročno domače delo, ki bo blazilo srce in bistrilo um, bo tudi do naša-

lo gmotno korist. V sedanjih težkih časih, ko draginja še vedno bolj narašča, pride našim ženam in dekletom vsak vinar prav, ki si ga morejo na pošten način zaslužiti in če je to tudi le uspeh par ur dnevnega dela. Delo je tudi najboljše zdravilo proti novodobnemu, srce in dušo uničujočemu dolgočasju in brezbriznemu, hude posledice rodečemu pohajkovanju. Žene in dekleta: »Brez dela ni jela!« Zavod bo skrbel za primerna naročila in za poštene, sedanjemu času umerjene cene. Prvo je treba, da se tehnike temeljito naučijo. V osrednjem zavodu za žensko domačo obrt se bodo otvorili s 1. marcem polagoma učni tečaj za imenovane modne tehnike, v kolikor bo na razpolago tvorivo in delavski pripomočki. Pouk v posameznih tehnikah bo trajal štiri mesece in sicer od 8. do 12. in od 14. do 17. ure vsak dan, torej dopolne štiri in popoldne tri ure. Z ozirom na gospodinjstvo v domači družini, se olajšuje ženam in dekletom obisk tečajev s tem, da zamorejo iste tudi le po nekaj ur dnevno obiskavati, ako jih zadržujejo družinske razmere. Pouk je brezplačen in obiskovalke tečajev dobijo zastoj za pouk potrebno tvorivo, vzorce in delavske pripomočke. Za obiskovalke revnih slojev se bo po možnosti skrbelo za primerne podpore. Vse dni do 1. marca se bo vršilo vpisovanje žen in deklet na Turjaškem trgu št. 3, II. nadst. osrednjega zavoda za žensko domačo obrt od 9. do 12. ure popoldne. V učni sobi zavoda so razstavljeni izdelki v imenovanih tehnikah. Skromno razstavo si lahko ogleda vsakdo od 9. do 12. in od 14. do 17. ure, vstop je prost od torka naprej. Nove tehnike so velikega pomena ne le za Ljubljano, ampak tudi za druga mesta in trge v Sloveniji.

— **lj Obrtniške potreščine.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima za oddati 3 kompletne aparate za avtogensko varenje. Nadalje ima tudi ponudbo za večjo množino spiralnih svredov za obdelovanje železa. Kovinarji, ki se zanimajo za ta material, naj se priglase ustmeno ali pisмено pri omenjenem uradu.

— **lj Veržanje z valuto.** V Kolodvorski ulici se v neki gostilni veriži z valuto. Odredila se je hišna preiskava pri lastniku gostilne de Schiava in pri najemniku Francu Stibilju. V gostilni je bilo veliko tujcev, kateri so imeli razno valuto, katere se jim ni odvezla, pač pa se je zaseglo de Schiavi veliko italijanskega denarja, mnogo ameriških dolarjev, nemških mark, v srebru veliko lir, dinarjev, kron in nemško-avstrijskih bankovcev. Stibilju so zaplenili veliko srbskega srebrnega denarja, 5 in 2 kronskih kron v srebru, rumunskih lejev, črnogorskih perperjev, nemških mark itd. Stibiljevi hčeri Pavlini Harambašičevi so zaplenili zlate ameriške dolarje, ameriške bankovce in drugo valuto. Stibiljev sin je imel 55.000 naših kron, nekoliko kovanega denarja 180 kron, stare 20 kronke nič več veljavne bankovce, veliko rumunskih lejev, češkoslovaških kron, ameriške dolarje, srebrnega denarja v kronah, povprečno 1000 kron, francosko, belgijsko, rusko, švicarsko srebro, ameriške dolarje srebrnjake, perperje, dinarje, italijanske lire. Našli so tudi 14 kuponov od oddanega denarja na razna imena. Iz knjig in listin je razvidno, da sta imele rodbine de Schiava in rodbina Stibilj skupno menjalnico in da so si med seboj delili dobiček. Opisana zakotna menjalna je izvrševala svojo obrt že nad pol leta. Denar se je zaplenil in se postavno postopa proti navedencem.

— **lj Tatvine.** Pri Balkanu so bili nekoč ukradeni s tovornega avtomobila 2000 K vredni deli avtomobila. Detektivni kolodvorske policijske ekspoziture so izsledili in aretirali tatu: Francoza Karla Berriera, pristojnega na Dunaj in Karola Sfirnika iz Beljaka. — Kolo z znakom Puch je bilo ukradeno g. Ivanu Križanu.

— **lj Športni klub »Ilirija«.** Redni letni občni zbor se vrši v petek 27. t. m. ob 19.30 uri v verandi hotela »Union«. Dnevni red: 1. Letno poročilo, 2. Volitev odbora, 3. Sprememba pravil, 4. Delavni načrt za sezono 1920. Člane se poziva k polnoštevilni udeležbi. Morebitni samostojni predlogi članstva naj se takoj naslovijo na klubovo tajništvo.

Razne novice.

— **Splošno delavno dolžnost** nameravajo uvesti v Moskvi.

— **Kako je bilo uničenih 40 nemških podmorskih čolnov.** »Daily Telegraph« priporoča, kako je bilo uničenih v zadnji vojski 40 nemških podmorskih ladij. Največji uspeh so imele vodne bombe velikega kalibra, kojih eksplozijo so napravili s prižigalnikom. Bombe so uničile 14 podmorskih čolnov. Za temj so dosegli največji uspeh topovi; ti so jih pokončili šest. S torpedovkami so potopili šest podvodnikov, z mrežami in vodnimi bombami pa dva. Zanimljivo je, da je bil podmorski čoln (U 18) potopljen komaj miljo daleč od hoxskega vhoda v Scapa-Flow. Enega je zajel ribiški parnik, a posadka se je udala, ko je potopila svojo ladjo.

— **Koliko židov je na vsem svetu?** Z dovske statistik Trietsch cenj število vseh židov na celem svetu 15.430.000. V Palestini živi samo 100.000 židov. Na več židov je v Evropi in sicer: na Poljskem 3.300.000, ravno toliko v Ukrajini, v današnji Ruski in Sibiriji 900.000, na Rumunskem 600.000, na Nemškem 510.000, na Ogrskem 450.000, v Češkoslovaški 450.000, v Avstriji 300.000, med Litvinci 250.000, v Jugoslaviji 200.000, na Holandskem 110.000, na Angliškem in Irskem 3.300.000. Število židov v Združenih državah cenj Trietsch na 3.300.000.

— **Prvi letalec nove dobe.** Iz Londona poročajo listom: Kapitan Ross Smith dobiva od vseh strani brezštevilne čestitke k svojemu zračnemu potovanju. Preden nastopijo Ross Smith in njegovi tovariši daljši let v Melbourne, si bodo oddahali nekaj dni v Port Darwinu. Novorojenci listi proslavljajo kapitana ko prvega letalca današnje dobe. Dejanska doba njegovega poleta iz Angleške v Avstralijo je znašala 124 ur s srednjo hitrostjo 120 km na uro. Kapitan je zagledal avstralsko zemljo iz dalje 120 km v višavi 1800 m. Najdaljši njegov let je trajal 9 ur in pol, ko je letel s Karachi (pri ustju reke Indij) v Delhi, pri čemer se je moral letalec ogniti veliki puščavi, da bi drobnimi peščeni prah ne poškodoval aeroplana. Najslabše vreme je imel v Malajskem morju, kjer je let otežkočala velikanska vročina in pa zračna nepremičnost. Strokovnjaki so mnenja, da ni priporočati tako dolgega leta, ker nagle in vedne izpremembe vremena preveč uplivajo tako na letalca kakor tudi na stroj. Let sam z enim strojem je prava pravata hazardna igra. Po sebi strokovnjakov bo mogoče sigurno predvideti take dalje samo z izmenjavo stroja.

— **Lepaki in njih učinkovanje.** Lepaki učinkujejo močno v modernem življenju od one dobe, ko so stopili v službo politike. Namen plakatov je, zbuditi pozornost gledalcev. Dasi se ta ali oni plakat trdi, sestaviti barve tiska in papirja kar se da nenavadne, vendar nima vselej uspeha. Neki angleški plakat je nedavno tega napravil poizkuse, da bi ugotovil, katere barve najbolj zbujajo pozornost. Na širokem prostoru je bila postavljena velika lesena deska, in sicer tako, da je bila kolikor mogoče razsvetljena s solnčno svetlobo. Potem so nalepili na to desko lepake najrazličnejših barv ter najrazličnejšega papirja in tiska. Ker ne učinkujejo lepaki samo z barvo, ampak tudi s črkami, so bili vsi poizkusni lepaki natisnjeni z dvema vrstama besedila iz različnih preprostih ter najbolj vidnih in čitljivih črk. Poizkušnja je pokazala naslednje uspehe: Najbolj viden je bil črni tisk na rumenem ter zeleni tisk na belem papirju. Potem so prišli lepaki z rdečim tiskom na belem, modrem kakor tudi z belim tiskom na modrem papirju. Šele potem je prišel navadni črni tisk na belem papirju. Po tej sestavi pridejo še lepaki z žoltim tiskom na črnem papirju, belim tiskom na rdečem, belim na zelenem ter belim na črnem polju. Najmanj čitljivi so bili lepaki z rdečim tiskom na zelenem papirju, z zelenim tiskom na rdečem in naposled z rdečim tiskom na zelenem papirju.

Narodno gledališče.

— **Iz gledališke pisarne.** Radi obolenosti gospe Šaričeve je današnja predstava za predstavo »Brezdno« za abon. C odpovedana, kar blagovolji vzeti p. n. občinstvo na znanje. Za kupljene vstopnice se denar vrne pri blagajni.

Opera.

23. februarja, ponedeljek, zaprto.
24. februarja, torek, Netopir. Abon. E.
25. februarja, sredo, Mignon. Abon. B/2.
26. februarja, četrtek, Rigoletto, delav. pred. Abon. izven.
27. februarja, petek, Rusalka. Abon. E/2.
28. februarja, sobota, Netopir. Abon. C.
29. februarja, nedelja, Prodana nevesta. Abon. izven.

Drama.

23. februarja, ponedeljek, Brezdno Abon. C.
24. februarja, torek, zaprto.
25. februarja, sredo, Beneški trgovec (v prid Udruženja igralcev). Izven ab.
26. februarja, četrtek, Brezdno (urad. niška predstava). Abon. izven.
27. februarja, petek, Na dnu. Abon. izven.
28. februarja, sobota, Kristalni grad. Abon. E.
29. februarja, nedelja popoldne, Pelka. Abn. izven.
29. februarja, nedelja zvečer, Beneški trgovec. Abon. izven.
1. marca, ponedeljek, Beneški trgovec. Abon. D.
2. marca, torek, zaprto.

Odgovorni urednik Jože Rutar
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«
Tisk »Jugoslavanska tiskarna« v Ljubljani.